

frază toată opera de pace și socialism a mării nopți revoluționare, Lenin, aruncînd hîrțiile răvășite, a ridicat și el brațul în aer, a votat și a lăsat să-i cadă palma întinsă, grea, masivă, peste toate privilegiile trecute, ca un cuțit de ghilotină¹.

Între numeroasele relatări despre Lenin, reține în mod special atenția articolul lui Gorki, scris cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici și publicat în revista „Internaționala Comunistă”, reprodus apoi în românește, sub titlul *Vladimir Ilici Lenin*, în două numere consecutive ale ziarului „Chemarea”, din 17 și 18 septembrie 1920. Publicarea însemnărilor lui Gorki întregea imaginea cititorului român despre personalitatea leninistă, înfățișată de către unul din marii scriitori ai timpului. Lenin era asemuit cu „un izvor de energie fără înfrurirea căruia revoluția rusă n-ar fi putut să ia forma ce-a luat-o”, subliniindu-se, totodată, că „scopul fundamental al întregii vieți a lui Lenin e fericirea omenirii”. Mai tîrziu, Gorki va crea cunoscutul său eseu *V. I. Lenin*, tradus parțial și în românește încă din 1933².

Alături de evocările menționate pînă acum, ca și de multe altele, comunicate cu un alt prilej³, din care se conturează chipul lui Lenin în literatură, presa noastră socialistă din primii ani de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cu toate greutățile și restricțiile pe care le impuneau organele de stat de atunci, publica parțial sau integral numeroase lucrări ale lui Lenin, printre care articole sau cuvîntări ce conțineau aprecieri și asupra problemelor de cultură și artă.

În perioada de pregătire a creării Partidului Comunist Român, anul 1920 a însemnat un moment de intensificare a răspîndirii leninismului în țara noastră. Apare acum sub formă de broșuri, nemaivorbind de numeroasele articole publicate în presa periodică, un mai mare număr de lucrări ale lui Lenin⁴. Editura revistei „Lupta de clasă” tipărea integral, într-o broșură de 31 de pagini, cuvîntarea lui Lenin rostită în ziua de 2 octombrie 1920 la cel de al III-lea Congres general al Comsomolului, sub titlul: N. Lenin, *Menirea tineretului comunist. Discurs rostit la al treilea Congres al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia*. Editura revistei „Lupta de clasă”, București, Tip. „Brănișteanu”, f.a. (păstrată astăzi în fondul „Carte rară” al Bibliotecii Academiei

¹ [N.D. Cocea], *Lenin*, „Chemarea”, an. II, nr. 17 din 20 aprilie 1919, p. 2.

² Vezi: „Clopotul” an. I, nr. 20 și 21 din 10 și 17 noiembrie 1933, p. 2.

³ V. Șoptereanu, F. Caloianu, D. Balan, A. Ilie, *Ecoul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în presa românească din anii 1917—1921*, comunicare prezentată, în anul 1967, la Sesiunea științifică a Facultății de limbi slave — Universitatea din București.

⁴ Printre lucrările lui Lenin editate în țara noastră, în acest an — 1920, sub formă de broșuri, menționăm următoarele: *Eroii internaționalei de la Berna. Traducere de Renée Plebe*, București, Tip. „Brănișteanu”, 1920, 15 p.; *Boala de copilărie a comunismului* („Stîngismul” — boala copilăriei comunismului), București, Editura „Cugetarea”, 1920, 50 p.; *Democrația burgheză și dictatura proletară* (Teze și raport despre democrația burgheză și dictatura proletariatului), București, Cercul de editură socialistă, 1920, 15 p. (Biblioteca socialistă); *Problemele puterii Sovietelor* (Traducere din franțuzește) (Sarcinile imediate ale Puterii sovietice), București, Cercul de editură socialistă, 1920, 47 p.; *Insemnătatea istorică a Internaționalei a III-a (cîrmei)* (Internaționala a III-a și locul ei în istorie), în: *Internaționala Comunistă. Manifestul său. Principiile sale. Primul său congres. Rezoluții și aderări*, București, secțiunea Partidului socialist, 1920, p. 3—5.